

ELŐFIZETÉS

HELYBEN
 Egész évre . . . 25.— korona.
 Fél évre . . . 14.— korona.
 Negyed évre . . . 7.— korona.
 Egy hónapra . . . 3.40 korona.

VIDEKEN
 Egész évre . . . 32.— korona.
 Fél évre . . . 18.— korona.
 Negyed évre . . . 9.— korona.
 Egy hónapra . . . 4.80 korona.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 237.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 154.

Arad, 1916.

Szerkesztő
Stauber József.

Péntek, augusztus 4.

Brodytól nyugatra visszavert orosz támadások.

Budapest, augusztus 3. (Hivatalos.)
 A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Csapatunk Ivelzniovnánál egy ellenséges osztagot, amely keskeny vonalrészben árkaikba benatolt, újra teljesen kivertük onnan. **Rona-Ermoli vezérezredes hadserege Brodytól délnyugatra és nyugatra az oroszok támadó kísérleteit visszautasította.** A Sarnyból Kowelbe vezető vasútvonal mentén és a Stochod alsó folyásánál szintén megfiúsultak az oroszok előretörései. Az ellenség egyébként tegnap aranylag csendesebben viselkedett, amit mindenekelőtt minden mértékben túlmúló nagy veszteségeik lehet magyarázni.

Olasz hadszíntér:

Tegnap a Borcola szakaszon sikeres kisebb vállalkozások alkalmával száznegyven olaszt, köztük két tisztet fogtunk el és két géptegyvert zsákmányoltunk. A Paneweggiótól délnyugatra fekvő magaslatokon augusztus elsején újra az ellenség legsúlyosabb veszteségei közt vertünk vissza 2-3 olasz zászlóalját. Egyébként nincs nevezetesebb esemény.

Délkeleti hadszíntér:

Változatlan. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Visszavert orosz támadások Hindenburg arcvonalán.

Berlin, augusztus 3. (Hivatalos.)
 A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Erős ellenséges tűz után nagy döntő támadás volt várható, zárótűzünk következtében azonban csak időben és térben elkülönített, de súlyos harcokra került a sor. A Bapaume—Alberti ut két oldalán és a Tronnes erdőtől-keletre erős támadások összeomlottak. Maurepas és a Somme között a franciák het izben megismetelték rohamukat. Szivos küzdelem után csapatunk megtartották állásukat, csupán a Monacu majorba és attól északra egy arkrészbe natolt be ellenség. A Sommetől délre, Barieuxnél és Esuresnél visszavertük francia előretöréseket.

A Maas jobb oldalán, az ellenség a Poivre hegyhát ellen és Thiaumont erdőtől egészen a Lauffee erdőtől északra terjedő területig széles arcvonalon nagy erővel támadott. A Poivre hegyhát nyugati részén és Fleurytól délkeletre legelői levő vonalaink egyes részeiben megvetette a lábát és a Lauffee erdőskében tegnapelőtt elvesztett árokrészeket ismét visszavette. A Thiaumont erdő mellett és Fleurytól délkeletre az ellenséget simán visszavertük. Az erdős helységebe való ideiglenes betörés után pedig onnan ellentámadással nagy veszteséggel mellett kiverttük. Belga városok ellen intézett ellelshéges bomba támadással többek között Meirebeckben (Gentől délre) tizenhat lakost, köztük kilenc asszonyt és gyermeket megöltek, vagy súlyosan megsebesítettek. Repülőink megtámadták az ellenséges repülőrajokat és azokat visszatordulásra kényszerítették. Egyikük holland területen át tért ki. Légi harcban lelőttünk Roulestől délre egy angol kétfedelűt. Peronestól délkeletre pedig Wintgens hadnagy lőtte le a tizenharmadik ellenséges repülőgépet. Nédtüzérségünkkel Boesanghe mellett és Arrastól északra egy-egy ellenséges repülőgépet szedtünk le.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy arcvonala:

Az arcvonal északi részén nem volt különösebb esemény. Orosz előretörések a Nobeljó mindket oldalán megfiúsultak. Egy erős támadás Lubieszowtól délnyugatra összeomlott. A kovel—sarni vasútvonal mentén előnyomuló ellenséges lövésosztagokat tüzelésünkkel elűztünk. Az Ostrow melletti erdőben (Kisielintől északra) több mint százaz foglyot szállítottunk be. **A Brody melletti vasútvonal mindket oldalán nyilvánvalóan tervezett ellenséges támadások csak Ponickowice ellen kerültek kiviteire. A támadást visszavertük.** Egyébként az arcvonalon osekélyebb volt a napi tevékenység. Rozsécénél és Torczyol keletre letöltünk egy orosz repülőgépet.

Bothmer gróf tábornok hadserege:

Welezniovtól délnyugatra kisebb orosz fészkeket megszüntettünk.

Balkán hadszíntér:

Semmi újsg. **Legfelsőbb hadvezetőség.** (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Ferdinánd király szavai.

Arad, augusztus 3

Take Jonescu, a romániai ruszofil part egyik feje kemény leckét kapott Ferdinand királytól a legutóbbi kinaligatason. A király kemény szavakkal tanította ki arra, hogy mi egy roman alkotmányos politikus kötelessége.

A király egy másik igen jellemző nyilatkozatától is tud a roman sajtó.

— „Ameddig én a helyemen vagyok, hadseregem meg fogja akadályozni, hogy idegenek tolakodjanak országomba. Minden este ki-sérletet meg fogunk hiusítani” — mondta Ferdinand roman király, a mikor Románianak Korfuban élő követe főlemlitette előtte az ententének Görögországgal szemben elkövetett becstelen merényletét. Köztudomásu, hogy az entente, a „kis nemzetek védője”-nek tola tel magát es Anglia ezzel a kacagtatóan hazug frázissal kényszerítette rá éddig ideális szabadságban élt népeire az általános védkötelezettséget. A kis népeket akarta védő pajzsával befűdni, mielőtt a német góliát „étvágyat kapna” rájuk. A valóság pedig az, hogy a német nép tiszteletben tartja a jogait ama népeknek, amelyek az ő es szövetségesei létét nem veszélyeztetik magatartásukkal. Es mit tesz Anglia? Darabonkint akarja elnyelni az ártatlan Görögországot, amelynek pedig más büne nincs, mint-hogy nem áll az entente zsoldajába Szerbia módjára. Ezért keresztülga-zolnak rajta.

Romáciával ugyanszét a komédiát szerették volna végigjátészani. Nincs még három hete, amikor Bruszilov kosákjai megkísérelték, hogy Románian keresztül hatoltanak be a világ csodálatától kísért gyönyörű Erdélybe, azonban Ferdinand király katonái elientállottak es lefegyverezték a tilosba tolakodott kalandorokat. A roman határon éddig érelként állott az energikus király hadserege, hogy harcok arán is megvédje az ország semlegességét. A Hohenzollern-esaiádból származó Ferdinand szava a legkönnyebb bizonyítéka annak, hogy a dunai szomszédunk hivatalos irányzatai nem tudtak megmérgezeni az izleltszerű hangulat-csánálók, a a sok-sok rubel kidobott betak-téte volt az orosz diplomáciának. Nehány lelkismeretlen tisztának es sajtóbrigádnak talán szép vagyont szerzett, azonban a remélt celt nem tudtak elérni. A király ems nyilatkozata megérdemli, hogy a viágháboru véres es könyves rohanása közepette es megfiúsul-

mellette néhány percre, a rövid pillantást ves-
sünk arra a heroikus küzdelemre, amelyet az
entente-tal két esztendőn át a hivatalos Romá-
niának meg kellett vívnia. Az eszközökben a
királygyilkosságig nem válogatós orosz-
ország a világhistóriában csaknem páratlanul
alio raffináriával, ha kellett huzelgással, ha
szükség volt tenyegeléssel, krózsai iglyetekkel
és a keleti fanázia minden esillogóan esabitó
ajánlatával igyekezett megajteni kis szomszéd-
ainkat. Két hosszú esztendeje folyik ez a kü-
delem és Romania meg mindig néha fáradt
bele a tolokó óriás ellen való védekezésbe.
Ha hinni lehet a különböző forrásokból szá-
mazó jelentéseknek, a duna menti tunder már
többször ajtót mutatott a vassá imádójának, ő
azonban ragaszkodik balványához, mert a
csódel tenyegelő cipomaci üzletársak azt
remélik, hogy a végző katasztrófát ez a frigy

megtudja akadályozni. A román király szava
azonban arra enged következtetni, hogy a
szomszédné szerelmét nem boosáják áruba.

Mindenképen megnyugtatónak kell
tekintenünk Ferdinand nyilatkozatait
még akkor is, ha annak híre nem
hivatalos forrás útján jut hozzánk.
Azonban a mai szituáció közepette
nyen kijelentés hivatalos publikációja
nehezen is képzelhető el. Az új bo-
nyodalnakért egyáltalán nem lelke-
sulo szivek annyival is beernetik, ha
a ma minden ország-naturan ionálló
szigorú zárlat ellenére naptenyre ke-
rültek ezek a szavak. A kisnitűek
és az aggodalmaskodók, a nyulszi-
vűek és a pesszimisták felépreunet-
nek nenez almából: — ezt jelenük
a romány király kemény szavaival.

„Háromszáz korona a beszélgetésért.”

(A maximális ár kijátszása. — Nyolc-
van korona egy métermázsa buza.)

Arad, augusztus 3.

Arad, augusztus 3.

Az Aradi Közlöny többször szóvá tette
azt a hallatlan uszorát, amelyet a gabona-
neműek eladásakor üznek egyes termelők, kik
a ravaszágnak és a rafináltságnak egész fey-
vertárával küzdenek a maximális ár ellen.

Az a kormányrendelet, amely a városok
polgárságát arra ítélte el, hogy csak az illető
város területén szerezheti be a mindennapi
kenyeréhez szükséges rekvizitumokat, még tá-
pot adott az egyes termelők meglehetősen tul-
zott üzelmének. Mert a termelő nagyon is
észrevette, hogy a városok polgársága nem-
csak rá van szorultva, hanem egyenesen ki is
van szolgáztatva az ő jóakarátának. Hiszen
maximális áron eladhatja a termését a Hadi
Termény Részvénytársaságnak és semmi ok-
sem torog fenn, hogy azt egyeseknek, esetleg
kisebb mennyiségenként, önmagának fáradsa-
got csinálva, adja el. A szegény városi pol-
gár ellenben mit tegyen? Annyira rá van szo-
ruva a termelőre, hogy csak tűnie szabad,
szót emelni ezek ellen nem, mert ha szót
emel, nem tud gabonaneműt vásárolni, s egész
magyarán mondva, felkopik az álla. Az asz-
falt nem terem gabonát, sem a város kert-
maradékain nem nő meg ez a szükséges
élelmiszer, s így a legnagyobb mértékben ke-
resni kell a termelők kezét. Ezek pedig ma
már szeszélyesebbek, mint akár a régi kis-
asszonyok. Hisz a szeszélyesség azonban koránt-
sem érzelmi momentumokon épül fel, fő-
elképezőleg a legrutább anyagi érdek játsza
benne a főszerepet. Most már nem ajándéko-
ról, nem nagyságos ispán ur gyermekének egy
évi iskolázatásáról Aradon, nem egy méter-
mázsa szalonna ráadásokról van szó, hanem
arról, hogy a termelők egyrésze, a maximális
áron felül, valóságos ügyvédi honorariumot
tízeltet a vevővel. Így játszák ki a kormány
kétségtelenül jóindulatu, de a tények ismeretét
nélkülöző rendelkezéseit. Amint régen, egyes
ugynevezett nyuzó fiskálisok tettek, kiknek
expenz-nótáiban ilyen tételek fordultak elő:
1. Felébredtem s magára gondoltam: 10 ko-
rona. 2. Köszöntöttük egymást 20 korona. 3.
Majd beszélni fogok magával 30 korona stb.,
így tesznek ma bizonyos termelők, akikhez
bubánatában, vásárolni megy a szegény huz-
tért sóvárgó városi polgár. Illetékes helyről
kapjuk ennek az alábbi esztnek a történetét:

A napokban egyik szomszédos községbe
ment vásárolni egy aradi uriember. Tíz-tizen-
két métermázsa buzára volt szüksége a saját
és rokonának háztartása részére. Beszélge-
tésbe elegyedett a termelővel, a jól megtermelt
zsiros avab polgárral s akadozni kezdtek a
gabonaneműkről. Igenis akadozni kezdtek a
maximális áron felül esékéty differenciáról is
van még szó. Végül azt mondja a gazda:

— Hát csak menjen haza az ur, mert ma
sok dolgom van, aztán holnap gyűjjon ki.

A városi ur gondolta: ez a 24 óra már
nem lendit a dolgon, kijövök holnap, mindazon-
által megkérdezte a gazdától, vajjon holnap el-
intézhető-e az ügy?

Kedőlyesen felelte vissza a termelő:

— Hát hiszen ha az ur a mai beszélgetés-
ért fizet 300 koronát, akkor holnap eljöhét
magának adom a 10 métermázsa buzát, de cé-

Brody kiürítése.

(Schmidt kormánybiztos elbeszélése.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, augusztus 3.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik:
Kedden, június 25-én délután, amig Radzivilov-
nát és ettől északra három napon át tomboló
esetében az orosz tüzérség nagy távolságok-
ról lőtte Brody város déli részén tekvő vasuti
állomás épületét és csak a harmadik napot
követő éjjel lezajlott két ágyuzás közben
hagyta el a menekülők vonata Lemberg irá-
nyában a várost. Szerdán reggel és esütörtökön
újra lőttek az oroszok a várost és néhány
rovid lövés a városba esett.

Ma délelőtt a kiürítés óta két tűz között
levő városban nagy tűzveszedelmet figyelek
meg. A rettenetes tűzérpárhaj idegbomlasztó
hatása következtében sok polgár a vasuti töl-
tés mellett gyalog menekült el nyugati irányba,
noha azt hátrózták el, hogy a városban ma-
radnak az orosz invázió idején is.

Brody eddigi kormánybiztosa, Schmidt Fri-
gyes nagybirtokos kijelentette, hogy a hatóság-
ok kivonlása után a város vezetését egy pol-
gari bizottság vette át és ez megvárta az oro-
szok bevonulását. A pénzt és az aktákat a
hatóság magával vitte. A bizottság legnagyobb-
részt kereskedőkből áll. Az elnöke a városi
plébános és az orvos. A bizottságnak van elég
pénze ahhoz, hogy néhány napig éljelmezze a
város visszamaradt ötezer lakosát és a zaidó
menházat. A visszamaradtok azt remélik,
hogy beválják az a tapasztalat, amely szerint az
oroszok megkímélik azt a magántulajdost, a
melynek gazdája a helyén maradt. Kitanitot-
ták őket, hogy viselkedjenek, ha az oroszok
lőnnék a várost. A kétemeletes mélységű vas-
tag falazattal ellátott pincék igen jó szolgálatot
tesznek.

Már június közepén hosszasan megkezd-
ték a város kiürítésére való intézkedések elő-
készítését. Akinek különösebb engedélye nem
volt a maradásra, vagy nem mehetett más
nagy városba, az utikönség nélkül használhatta
a menekülőket szállító vonatokat. Ezeket a
morosorazági menekült táborokba szállították,
ahol a menekültek osztályozása és szétosztása
megtörtént. 1914. augusztus 20-án egy orosz
gyalog osztag bevonult Brodyba. Előzőleg
azonban már augusztus 14-én és 18-án, kozák
csapatok vonultak be, akik a zaidónegyedet
felgyújtották. Egy évig tartó uralmuk alatt, el-
tekintve az Oroszországban is gyakorolt ki-
sebb zsarolásokról és kellemelekedésektől

nem volt nagyobb panaszuk. A polgár-
master mellé egy Brodyban is katonai
parancsnok mellett levő ruén kuszpétát jren-
deit. Szállító volt, Farvai nevű külvárosban
született és korábban disznóhajcsár volt. A
Lemberg és Brody felszabadítása közötti he-
tekben Bobrinszky gróf, Galicia főkormány-
zója, a Schmidt villában székelt és a cár is
megfordult, nires lemberg és Przemisli utazása
alkalmával Brodyban. Az utolsó napokban
midőn Bobrinszki hirtelen Oroszországba uta-
zott és a Böhm-Ermoli hadsereg közeledett,
kezdtek el az orosz gyujtogatásra rendelt
csapatok a vasuti hivatalnokok elhagyott há-
zait felgyújtani.

Számos gyárban összerombolták a gépe-
ket s azok alkotórészeit szétszórták, a világ
négy tája felé. Az épületeket pedig kivétel
nélkül a földdel tették egyenlővé. Nemcsak a
fűrészmalmokat, gépgyárakat és minden kato-
nailag használható épületet, hanem a brodyi
nagy ipar minden olyan szervét tönkre tettek,
amelyeknek semmi nemű katonai értékük nem
volt, mézsegeleket, szines üvegeket, porcellán,
cigaretta hüvelyeket, liköröket, fogpiszkálókat,
kefe és szivar szipka gyárakat. Mindezeket
vandál kegyetlenséggel rombolták szét. Min-
den katonai szükségesség nélkül.

Az elmúlt tizenegy hónap alatt a Böhm-
Ermoli hadsereg nemcsak katonai célokot szol-
gáló szerveket, beleértve a fűrészmalmokat,
helyezte üzembe, hanem megnagyobbította
villanyerő teleppel és gondoskodott a mult évi
aratás és az idei földmunkálatok elvégzéséről.
Hogy a munkaerőket a szűkebb frontszol-
gálatoktól távortartsa, a különösen fényesen
bevált legénység egyrészt a szükség követ-
keztében állandóan itt foglalkoztatja.

Tisztelettel kérjük

azokat a t. tábori előfizetőinket,
akiknek a tábori postaszámuk meg-
változik, hogy egyidejűleg a régi
tábori postaszámukat is írják meg,
mert ellenkező esetben a lap pon-
tos küldésében fennakadás áll-
hat be

adát csak a maximális árról fogok adni, a többi csak úgy köztünk marad.

Az üzletből így nem lett semmi, mert az aradi úr nem volt hajlandó egy méterházas buzáért 70-80 koronát adni. Ismerősei ugyan kinevezték navitására és arról biztosították, hogy ad még majd száz koronát is, mert a termésből majd teljességgel az ár mellé valami mellesleg kiadásokat is.

De bárnová fordult is az illető aradi úr, mindenütt kizárás kellett az egyes termékekhez kötött követeléseivel. Feltártuk az eseteket, a

polgárok érdekeinek megóvásáról való gondoskodás nem a mi kötelességünk. Az illetékes hatóságok találjanak eszközöket, keressenek utakat és módokat, amelyekkel az immár szemmermeltenek nevezhető gaonauzsortát megakadályozzák.

Nehéz dilemma az bizonyos. Legradikálisabb intézkedés lenne, ha a kormány ismerve az visszaéléseket, azonnali rekviráltaná az egész termést. A városiak úgy sem vásárolhatnák, a falusiakról pedig gondoskodott a kormányrendelet.

Hindeburgi támadást vár a világ.

— Orosz hazugság egy honvédezed elfogatásáról. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, augusztus 3.

Köln. A Kölnische Zeitung jelenti: A római Tribuna mai vezércikkében azt írja, hogy a német hadsereg legutóbbi detenzívában volt, de ettől nem szabad arra következtetni, hogy már képtelenek az ellenoffenzívára. Az a hír, hogy a császár a keleti frontra utazott és hogy a semleges államok lapudósítói is oda küldték, arra való, hogy nagy hindeburgi támadásra lehetünk elkeszülve, amely hivatva lesz a központi hatalmak osorát szenvedett presztizsét kiközösíteni. Nem pesszimizmus vezet erre a feltevésekre lennünk, hanem számolni kell ezzel a valószínűséggel, nehogy a közvélemény meggyötörése nek legyen ártva. Ebben a háborúban még további német sikereket is kell majd teljességgel.

Berlin. A Berliner Zeitung amittag Hindeburg tábornagy parancsnoksági körzetének kibővítéséről a következőket írja: Tiszta katonai nézőpontból a kinevezés által a főparancsnokság egységessége újra fokozódott és biztossá vált. Az egész frontra szóló rendelkezéseket most egységesen egy helyről lehet kiadni, ahol minden száll összefut. Ez biztosítani fogja az egyes hadseregek összehangolását. A kinevezés továbbá messzire látható, az egész külföldön is világosan felismerhető jele annak a szoros fegyverbarátságnak, amely Németországot és Ausztria-Magyarországot egyesíti. Minden külön érdek háttérbe szorul és mindent annak az egy nagy célnak rendelnek alá: győzni és letiporni az ellenséget. Mint a háború korábbi szakában a német csapatok osztrák-magyar parancsnokság alatt küzdöttek és a német hadtestek a kemény teli viharokban híven álltak őrt a Kárpátokban, most a szövetséges osztrák-magyar csapatok és vezetők a német tábornagy parancsnoksága alá kerülnek. A két legidősebb hadúr teljes egyéltel-museggel hozta meg ezt a rendelkezést és adassék meg nekünk, hogy mielőbb bekövetkezzék az a siker, amelyet remélünk és amelyet várunk.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az orosz vezérkar jelentése július 30-áról a következő: A Stocnod melléktályója melletti támadásunk során az egész 81. gyalogezredet elfogtuk, a parancsnokkal és a törzsszel együtt. Követ irányában a harcok tovább tartanak.

A Magyar Távirati Iroda ehhez a következőket írja: Ez a hír nem felel meg a valóságnak. Az említett számszón az ezred egy része, amely a mocsaras, át nem tekinthető terepen elvesztette az összeköttetést a főerővel, és amelyet nagy-elleneségek üldözve

körül, foglyul esett. Hasonló eseteket mocsaras és erdős területeken nem lehet mindig elkerülni. Az orosz hivatalos jelentések erkölcsi alacsony-ságát bizonyítja azonban, hogy a napi jelentések az előbbi időben már másodszor igyekeznek ezredet becsületét tények meggyőztetésével be-mocskolni.

Budapest. A Pester Lloydnek jelenti a sajtóhadiszállásról: A bukovinai és a kárpáti területen és a Dnyeszter és a Pruta-tó vidékére az oroszok a legutóbbi veszteségteljes támadásaik után, tegnap sem fogtak nagyobb akcióba. A Botmer-hadsereg szakaszán az oroszok Bucactól nyugatra Veleznovnál támadtak, de csak ideiglenesen tudtak egy árok-tészt megszállni, melyből kivertük őket. Brodytól nyugatra is visszavertük az orosz támadásokat. Lucktól nyugatra és északnyugatra lényegesen csökkent a harci tevékenység. Ezen a szakaszon is óriási veszteségeket szenvedtek az oroszok a legutóbbi harcokban. Az alsó Stonod mentén orosz előretöréseket visszavertünk. Terstyanszky hadseregét augusztus elsején Cseinyanszky egy éves önkéntes, szakaszvezető, a 13. pozsonyi gyalogezredből kiindulva kitüntette magát, amennyiben heves ellenséges tüzeles ellenére egy járőrrel előrenyomult a Zaturce tere vezető útjára és egy géptegyverünket municióval együtt visszahozott, mely géptegyver mellett egy elesett honvédünk holtteste feküdt.

Bukarest. A La Independance Roumaine katonai szaklapja a brodyi front helyzetét úgy fogja fel, hogy a terület rendkívül kedvezőtlen volt miatt az osztrák-magyar csapatok a brody-Lemberg közötti 40 kilométeres úton nem tognak döntő csatába orosz-

kedni, hanem inkább kemény utóvéd-harcokkal fogják lehetővé tenni hadseregünknek a Lemberg előtti fronton való tevékenységet és ott fogják a rugát az oroszok ellen tartani, megveve Lemberget az inváziótól. Az adott körülmények között az oroszok naponta átlag negy kilométert juthatnak előre, tehát augusztus 20-a táján várható a harmadik nagy leMBERGI csata.

Öt kilométert nyomult előre az angol-francia serég.

— Joffre és Haig tanácskozása. —

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapest, augusztus 3.

Genf. A Petit Journal jelenti, hogy Joffre és Haig a verduni fronton találkoztak, fontos kérdések megbeszélése céljából.

Luganó. A svájci lapok párisi tudósítói közlik, hogy az angol-francia front elleni német ellentámadás egyre növekszik.

Berlin. A Welt újság jelenti: Augusztus 2-án reggel tengerészeti repülőink ismét megtámadták az abrenburgi orosz aviatikus állomást és az ottani telepeken több társulatot értek el. A támadás visszaverésére felszállt orosz harci repülőket visszautasítják. Repülőink sértetlenül tértek vissza.

Berlin. Genfből jelentik: Hervé lapjának vezércikkében azt írja, hogy a szövetségesek a nyugati fronton csekély eredményeket értek el. Mindössze öt kilométernyire nyomultak előre, de szükség volt, hogy minden erejüket huszonöt kilométernyi fronton koncentrálják. Fél siker volt ez csak, amely lehetővé tette, hogy a németek tartalékokat vonjanak össze. Most már lehetetlen a fronton át-törni.

Bera. A francia lapok a háború harmadik évfordulója alkalmából a semleges és szövetséges államok nyilatkozatait közlik: A nyilatkozatok többek között a következők:

Stürmer: Szilárdan el vagyunk határozva, hogy a háborút a végletekig folytatjuk. Oroszország szövetségesével vállaltuk fog harcolni az ellenség teljes legyőzéséig.

Lord Derby: Mi és szövetségeseink egyre jobban megismerjük és csodáljuk egymást. Teljes győzelemre és tartós békére számítok.

Bissolatti: Bűske vagyok arra, hogy országom Franciaország oldalán áll, hogy megvédje Európa civilizációját az ellenség ellen.

Romanov. A háború eseményei után sem szabad elveszíteni azt a hitünket, hogy végül mégis a nagy erkölcsi erők fognak a népek felett uralkodni és Franciaországnak továbbra is a haladás és a civilizáció előharcosának kell lennie.

Basel. Párisból jelentik, hogy Brestben újabb orosz csapatok szállottak partra és mint az előző orosz csapatokat ezeket is a fronton való alkalmazásuk idejéig a Verduni csatapálya mellett tartották.

Casementet ma kivégezték.

Saját tudósítók telefonjelentése.

Budapest, augusztus 3.

Messze fölünk, országokon és tengereken túl, egy néma tájdalomban vonagló és könyeiben tüdő néphez száll ma, minden szabadságot és igazságot rajongó lélek vigasza. A magát „szabadságok védelmezőjének”, „felvilágosult emberek országának” hirdető Anglia méltó lett a bitóiták országához, Szibéria korbácsoló zsarnokaihoz, akik eloltogatják az eszmék lobogó faklyáit: a haladás és a szabadság harcosait. Anglia elfelejtette, hogy a mártírok vére még soha néma nem maradt. Az a föld, nová a mártírok vére hullt: soha nem szűnt meg izzani. A szabadság mártírjainak a vére pedig millió atomra valik, szelek

szárnyán, sóhajokban, titkos imákban, ki nem mondott gondolatokban repül, minden szívben ottont talál, átneveli a lelküket, perzseli az arcot, a szemt, a torkot, megtesztli a karok izmait a megsebzésorozza a hangok erejét az tivóltásig. Jaj annak, akire a mártírok vére vádat kiált, az alatt átütözesedik a föld, égő darrasak szállanak körülötte s tüzes túllánkjakkal perzselik a testét, a házat, a legkedvesebbjét. Anglia mártírt csinált egy szegény ország szabadságharcosából, ám lassú: mi következik! Az élet törvényeinek örök igazságait semmitte földi hatalomnak nem lehet megcsúfolni — büntetlenül.

Amsterdam. Londonból jelenti a Reuter ügynökség: Sjr Roger Casementet ma reggel kilenc orakor kivégezték.

Amsterdam. A Reuter ügynökség jelentéseiből nem tűnik ki agyonlöttek-e vagy lelakasztottak-e Casementet?

Az angolok tehát siketek maradtak a pápa és a művelt világ szavával szemben. Ha es konkrét szövetségesek a franciák is óva intettek a háború kalmárait, hogy Casementtől verítanút csináljanak.

Parisból jelentük: A Humanité hasábjain Renaudet foglalkozik a Casement megkegyelmezésére irányuló angliai mozgalommal. Renau-

del azt írja, hogy az angoloknak nem áll érdekében, hogy kíméletlenek legyenek. Őva int, akkor, hogy egyáltalában nincs megoldva, verítanút csináljanak Casementből, aki hazája szabadságharcában valóit fel fogásával olyan szerepet játszott, amely meg mécsen minden részleteben kiderítve. Renaudet csatlakozik azokhoz, akik kegyelmet kérnek Casement számára.

Megfutamított ellenséges hajóraj.

(Események a tengeren.)

Budapest, augusztus 3. (Hivatalos.)

Torpedó járműveink egy csoportja augusztus másodikán reggel Moltet-taban katonai rendeltetési tárgyakat vett tűz alá. Egy repülőgép hangart teljesen szétrombolta, egy gyarat lángba borított, egy másikban súlyos károkat okozott. A visszatérés alkalmával ezek a torpedó járművek, amelyekhez az „Aspern” cirkáló is csatlakozott, egy cirkálóbol és hat torpedórombolóbol álló ellenséges osztaggal rövid tüzharcba keveredtek. Miután a mi torpedójárműveink több társulatot értek el, az ellenséges egységek dél tele fordultak és eltűntek. A mi egységeink sietlenül tértek vissza. Ugyanaz nap a reggeli órákban öt ellenséges szarazföldi repülőjárművet, amelyek Durza (Durazzora) bombákat dobtak le anélkül azonban, hogy kárt okoztak volna, az őt azonnal felszállt tengeri repülőjárműveink üldözték. Az ellenséges járműveket, egyiket Durztól (Durazzó) néhány tengeri mérföldre egyik tengeri repülőjárművünk (melynek vezetője Fritsch tengerész zászlós, megfigyelője Severa tengerész zászlós volt) lelőtte. Ez az ellenséges repülőgép csak könnyen megsejtülve birtokunkba került. A két bennülő menekülni akart, de egyiküket, egy uszítet, csapataink később elitgák. A „Magnet” torpedójárművet augusztus másodikán délelőtt egy ellenséges bu-

várhajó torpedótalálattal tarán meg ronggatta. Ez alkalommal két ember meghalt, négy megsebesült és het eltűnt, a járművet bevontatták a kikötőbe. **Hajóraj-parancsnokság.**

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **Elszerzések.** Az aradi színtársulat el-távozó tagjai közül csaknem mindenkinek van márszerződése. Egyik lapszámunkban már meg is írjuk, ki nova szerződött e. Néhány név emarant akkor; azoknak a neve, akiknek az elszerzések meg nem volt teljesen elhatározott dolg. Azóta megtudtuk, hogy Zauor lonka a maiva szerepkorre Nadasi József szabadkai szinigazgatóhoz szerződött Hidvagi Ernővel, a társulat nővel és drámai rendezőjével együtt. Ugyancsak Szabadkára szerződött Hidvagi Ernő felesége, Langyel Irén is.

* **Az apa becsülete.** (Filmregény az Urániában.) Egy minden ízében érdekes tarsadalmi drámát mutatott ma tegnap a színház. Részleteiben igazán megható és a végkifej-lődésben egyenesen teatralisan tragikus jelenetekkel van tele a film. Az apa sikkaszt a fia magára vállalja a bünt, mert az apja becsülete a legszentebb kincs. Ez a magja a mai képek, melyet látkető erővel vett körül a filmiro. Amerikában játszódik ez a kép, és ez alkalmat ad arra, hogy az amerikai életnek sok rejtélyét feltárja és a cselekmény érdekességét növelje. Erezzük azt a nagy meleg szeretetet, melyért a fia az apja becsületéért sikra száll, mely végig bolyong a megpróbáltatások borzalmain, de amely neki erőt és kitartást ad elviseini minden bajt azért, aki a legszentebb személy: az apjáért. — **A jövő évadban a következő nagyszabású szenzációkat fogja az Uránia kizárólag bemutatni: Francesca Bertini, Erna Morena, Hanny Wiese, Trenmann, Mia**

May, Paulik, Talarsó, Alvin Neuss, Harry Piel detektív, ezenfelül a Svenska, Oliver, Union, Messter és Bioskop gyárak minden termékét. 5

* **Vasárnap kerül bemutatásra a Láp-virág 4 felvonásban, életkép, főszerepben Wanda Treumann és Wiggo Larsen, az Erzsébet mozgószínházban.** Schmetting Edgar, a hírneves szobrász felkereste a modelleányok találkozó helyét. Ezek között volt a szépséges Sandra, kibe Edgar örülien beleszeret és itt megbeszéltek, hogy műtermében lábáról modellet vesz. Edgar, Teo barátjától 20.000 márkát kér. A pénzzel Sandrát műveszi pályára akarja kiképezetni, de Sandra visszaél bizalmával, a pénzt magáéva teszi és tudatja Edgarral, hogy önmaga fogja magát kiképezni tancosnóvé. Sandra mint híres tancosnó lép fel, Dauenberg Teo gróf hatalmasan beleszeret. Az elodas után a gróf felkeresi Sandrát és házasságot ajánl neki. Néhány évi boldog házasság után a gróf pár értesül, hogy a hírneves Schmetting Edgar szobrász visszatér Berlinbe. A gróf felkeresi műtermében Edgart, noi meglat egy mintázott lábat, es azt feltűnően hasonlónak találja Sandrához, eikéri barátjától es hazaviszi. Majd Teo összehasonlítja a modellet felesége lábával és gyanút bizonyítottának látja. Teo most kerüdre vonja Edgardot, hogy mi történt a Lápvirággal, Edgar kiérő teletet adván, Teo tudatára jön annak, hogy őt Sandra rattul megcsalta, magából kikelve, peront nőjéhez és megöli őt. 2461

* **A látszat öl.** (Clara Wieth az Apollóban.) Gyors egymásutánban perbgnek le az Apolló műsorán a szebbnél-szebb frappans hatású képek. A bámulatos, idegizgató detektív-műsorok után Elza Frohlich, most pedig a moziszinésznők legünnepeltebbje következik a tündöklő szépségű: Clara Wieth. A Nordisk-filmgyár egyik legújabb, csodás kiállítású darabjában: A látszat öl című négyfelvonásos bűnügyi drámában mutatkozik be most hosszabb pihenés után. A rendkívül érdekesítő meséjű darab, a drámának egész szűssége minden képpen alkalmas arra, hogy Clara Wieth csodás művészetét teljes pompájában ragyogtassa. Holtz gyáros a darab elején öngyilkos lesz és egyetlen leánya a súlyos bánat folytán idegbejába esik: alvajáró lesz. Az exotikus szépségű leányba beleszeret egy gróf, kinek hazában egy szép napon egy szélhámós pár jelenik meg azzal a szándékkal, hogy a kastélyból a családi ékszereket ellopják. A lopás sikerül is, de a gyanút a házban levő alvajáró leányra hárítják, kinek a tatlansága érdekesítő, izgalmas jelenetek után kitudódik. A pompás darabhoz nagyszé- rően illeszkedik a gazdag, bámulatos kiállítás. Ezenkívül még néhány kitűnő melléské- p is szerepel az Apolló műsorán, mely pénteken és szombaton kerül vetítésre.

Kitüntetés. A király megparancsolta, hogy az ellenséggel szemben vitéz és eredményes magatartásáért Zakuoky Gyula 33. gyalogezredbeli alezredesnek a legteljés dícsérő elismerés tudtul adassék. A haderegparancsnokság az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elismeréséül Rádi Dezső népfelkelő szakaszvezető címzetes őrmesternek, Galgye Tódor népfelkelő szakaszvezetőnek, Asztalos József népfelkelő tizedesnek és Csikós Sándor népfelkelőnek a 2. népfelkelő gyalogezredben a bronz vitézségi érmet adományozta.

Alárcsak Gorlicénél...

Saját tudósítók telefonjelentése.

Bécs, aug. 3.

Bécsből jelentik tudósítók, hogy a Neue Freie Presse ma este megjelent számában a következőket írja: A legilletékesebb helyen a keleti fronton lejátszódó eseményekről a következő rendkívül érdekes kijelentéseket tették lapunk egyik munkatársa előtt:

— A július 15-ike óta folyó hadműveletben levő orosz offenzíva a maga rejtetes heveségében hasonlít az 1915-iki téli és tavaszi kárpáti hadjáratához. Akkor is hullámot-hullám után vezettek előre az orosz tábornokok és mindegyik megtörtött a mi akadályainkon. Ezek ellenére az orosz hadvezetőség kiakartta erőszakolni az áttörést.

— Az orosz stratégia eredménye ismeretes.

— Kimerülten omlottak össze az orosz seregek és a lőszer minimumra süllyedt le. Ebben a pillanatban kezdtek meg ellenoffenzívánkat a Dunajecnél. Áttörtük az orosz falat és hónapokig tartó győzelmi futással kikergettük az orosz sereget Galiciából és Lengyelországból. Ma nyíltan bevalhatjuk, hogy akkor számoltunk az orosz hadsereg kimerülésével, kalkulációba vettük és részben ennek köszönhetjük nagy sikereinket.

— Az orosz tábornokok most is megkísérik, hogy minden erővel áttörjenek Lemberg és Koven irányában. Kilenc hónapon át készítette elő

a négyes szövetség erre az offenzívára Oroszországot, még pedig a legalaposabban. Japán, Franciaország, Anglia és Amerika ágyukat szállított, japán tüzéreket adott, fegyvereket és municiót hónapokon át halmoztak fel. A szövetségesek új hitelt nyújtottak és Oroszország kimeríthetetlen rezervoírjából készletbe állította az embertömegeket.

Oroszországnak mindezt valaminek tennie kell és iparkodnia kell, hogy megfelelő eredményt mutasson le. Két hónap óta vezénylik az orosz tábornokok csapataikat akadályaink elé azzal a szándékkal, hogy frontunkat áttörjék és a Rigától a román határig nyúló német-osztrák-magyar lának összefüggését megszakítsák. Hogy milyen eredményrel vittek keresztül a tagadhatatlanul ügyesen kidolgozott tervet, az ismeretes.

A harcok még nincsenek betegeve és biztosak lehetünk abban, hogy még kemény küzdelem várakozik ránk. De emberi számítás szerint még az ilyen gazdagon felszerelt ellenségnek is ellögy egyszer a lélekzete. Ezzel számoltunk és erre építetjük bizalmunkat.

Biztos, hogy az orosz hadsereg épen úgy, mint 1915. év telen és tavaszán, most is halálra harcolja magát csapataink vas ellenállásánál. A többi a közeljövő fogja megmutatni.

letébe vonzza. Azonban nemcsak a külsőségekre helyeztük a súlyt, hanem legfőképpen a kiszolgálás és az ételek, italok kiváltsága szempontjából törekszük újításra, amellelt azonban ügyel arra, hogy még a mai selyes piaci viszonyok mellett is, szolid árakat találjon üzletében a közönség. Remélhető, hogy Arad polgársága, amely becsületos szándéku gazdasági törekvéseket mindig rokonszenvével tüntette ki, most sem tagadja meg szimpátiáját Kolossának a közéletmezési viszonyok javítására irányuló méltánylását érdemlő fáradozásától.

VAROS ÉS MEGYE

A Marta telke. A Marta tudvaleg a városból nemrég közvetlenül a gyár mellett az üzem kibővítése céljából 120.000 koronáért telket vásárolt. A Marta most azt a kérelmet intézi a városhoz, hogy szerződésének két pontját a város változtassa meg és pedig az építkezési időt hat évről tizenkét, erre hosszabbítsa és hogy a törvényhatóság ne kötelezze a Martát annak az eszményi fejlesztési tervnek kivételére, melyre a szerződésben kötelezte magát, mert a gyár vezetősége most még nincsen abban a helyzetben, hogy tudhatná, hogy hat év múlva milyen gyár épületekre lesz szükség és hogy helyezze el azokat. A város gyáralapítási bizottsága ma délután Varjassy Lajos polgármester elnöklésével ülést tartott és a polgármester indítványára az építési időt meg hosszabbította, a másik pontot egy módosította, hogy a telket a gyári célokra és ezzel kapcsolatos építkezésekre szabad csak felhasználni.

Londont újra bombázták német léghajók.

(Ot nap óta szünetel az angol postaforgalom.)

Saját tudósítók telefonjelentése.

Budapest, augusztus 3.

Berlin, augusztus 3. A Wolff-ügynökség jelenti:

Az augusztus másodikáról harmadikára virradó éjjelen nagyobb szabásu tengerészeti léghajóink ismét megtámadták Anglia délkeleti grófságait és számos robbantó és gyújtó bombát dobott le, jó hatással különösen Londonra, Harwich föltöttá támaszpontja, a norfolki grófság vasuti berendezésére és a katonailag fontos ipartelepsire. A léghajók, amelyeket közlekedésük alkalmával ellenséges könnyű haderők és repülőgépek megtámadtak és a támadás alkalmával számos fényoszloppal világították meg és hevesen lőtték, teljesen szeretlenül tértek vissza. A tengerészeti vezérkar főnöke.

Rotterdam. Az Angliával való magánforgalom három napja teljesen el van zárva. A levél- és az újságpostá is szünetel hétfő óta. Azt hiszik, hogy a postaforgalom szünetelése összefüggésben van a London és a keleti partvidék elleni Zeppelin-támadással.

Rotterdam. A Daily Mail elégedettségét fejezi ki a felett, hogy a legutóbbi Zeppelin-támadásnál nem lőttek le német léghajót.

Kopenhága. A National Tidende-nak jelentik Londonból: Eddig csak határozatlan jelentések vannak a tegnapi Zeppelin-támadásról, a melyről azonban annyi bizonyos, hogy a legnagyobb szerű légi támadás volt, amelyre eddig a németek vállalkoztak. A Zeppelinek rendkívül sok bombát vetettek le. Az okozott kárról nincs hír, mert az admirális nem enged semmit a nyilvánosságra.

Kelet-Anglia lakossága nagyon el van keseredve a kormány ellen a legutóbbi Zeppelin-támadás óta, mert azt vetik a szemére, hogy Anglia keleti partvidékének védelme nagyon meggyöngyült azóta, hogy az angol repülők nagy részét a francia frontra küldötték. A nép követeli, hogy Anglia elsősorban saját partjainak védelméről gondoskodjék és Franciaország védelme csak másodsorban jöjjön tekintetbe.

Berlin. Egy mérnök kijelentése szerint, aki szemtanúja volt a Zeppelin-támadásnak, a karr eddig meg sem lehetett alapítani, annyi bizonyos, hogy a londoni kikötőben több raktár és rakodópark teljesen elpusztult, az ott borgonyozó hajók súlyosan megsérültek. London lakossága közt óriási volt az izgalom, de tagadhatatlan, hogy az angolok is elismerik a Zeppelinek erejét és bátorságát. Sokkal jobban szidják az angol kormányt, mint a németeket. Huntingdonban egy egész utcanegyed egett le, Kentben pedig autóság sok ember vesztette életét.

Az aradi vasuti vendéglő új bérlője.

Az Aradi Vasúti Vendéglő.

Arad, augusztus 3.

Ma éjszaka vette át az aradi államvasuti indónáz vendéglőjét Kolossa Viktor, az új tulajdonos. Kolossa esatendőkkéi ezéltt a kecskeméti országos haza Beretvás-téle szállodát és vendéglőt bírta, amelyet 5 éven át bérelt. Abban az időben üresedett meg a ceglédi nagyforgalmu vasuti vendéglő, amelyet meghívás után Kolossával töltöttek be; Kolossa ceglédi működése a Máv. igazgatóságának és Cegléd közönségének olyan megalégedésével találkozott, hogy most, amikor az aradi vasuti vendéglőt az igazgatóság e régi szorgalmas szakfőtanú érdemeinek elismeréséül pályázat mellőzésével engedte át, Kolossától a legnagyobb sajnálkozással vettek búcsút tevékenységének régi helyén.

Ceglédnek Kolossa és vendéglője szokatlan kedveltségnek örvendett; nemcsak a vasuti tisztviselőket, hanem a város előkelő polgári társadalmát is sűrűn találkozott a vasuti vendéglő helyiségeiben s ma az átvétel napján a vasutasok, valamint Ceglédi számos előkelő polgára megleghangu tavrátban adott távozásá előtti sajnálatának kifejezést, sok szerencsét kívánva új vállalkozásához.

Aradon is bizonyára élénk érdeklődéssel fogadják a szakmájában kiválónak ismert és kartársai körében is nagyraesült Kolossa Vikort, aki a legnagyobb ambícióval kezdi meg itteni működését. Az indónáz vendéglőjét modernülés kellemes csinnal fogja felszerelni, mert az a törekvése, hogy Arad lakosságát az új-

A nagy háboru nagy üzletei.

(A hadseregszállítás rejtelméből. —

— Kizárás a szállítók közül. — Az új hátizsákok. — Vágómarhaközpont.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 3.

Megemlékeztünk már arról az adatgyűjtésről, melyet a hadügyminiszterium 7. osztálya a hadseregszállítás monografiájának összeállítása érdekében megindított. A szóbanforgó monografia részére az 1913., 1914. és 1915. évre szóló adatokat kérték a szállítóktól. Most azután a hadügyminiszter mellett működő gazdasági segédosztály felhívással fordult a hadseregszállítókhoz, számlakivonatot kérve tőlük az 1914. augusztus hó 1-től 1916. június 1-ig történt közvetlen és közvetett szállításaikról. Alkalmilag e számlakivonatok a mi pénzügyminiszterünk részére készülnek.

A delegációk egyik régebbi határozata kiköti, hogy a hadvezetőségtől rendeléshez jutott cégek, ha osztrák cégről van szó, Ausztriában, ha magyar cégről van szó, Magyarországon készült cikket szállíthatnak; e kikötés ellenőrzése a két ország kereskedelmi kormányának hatáskörébe tartozik. Az ellenőrzés e részben a háboru első felében csak igen laza lehetett, mert a kereskedelmi miniszternek tudomására nem jutott hivatalosan az, hogy mely magyar cégek jutottak katonai megrendeléshez. Később a helyzet e részben megváltozott a most mindinkább fordul elő az, hogy egyes cégek a fentemlített kikötés be nem tartása miatt kizártnak úgy a hadseregszállításokból, mint pedig az egyéb közszállítások köréből. Legutóbb a pozsonyi „Huonia hadfelszerelési és fémipar-művek részvénytársaság” ellenében alkalmazták e szigorú rendszabályt, újabbán pedig egy textilgyárosunkkal szemben merült fel az a panasz egy beadványban, hogy a magyar kvóta javára kapott katonai megrendeléseknek egy részét Ausztriában levő anyaggyártó bonyolította le. A cég elismerte, hogy miadósze egy ízben történt meg az, hogy egy igen nyomon áron vállalt homokszállítás esetén maguk a magyar gyárak munkásai kérték azt, hogy a kérdéses, csak rosszul fizethető munkával ne terhelje őket, sőt a gyár katonai parancsnoka előtt munkabezünettel fenyegetődtek. Erre a gyár vezetősége, tekintettel az adott kényszerhelyzetre, a katonai parancsnok tudtával és beleegyezésével a már megszövegezett szakszövetet olcsóbb munkaerővel dolgozó csehországi gyárába küldette konfekcionálás céljából.

A hátizsákok tervbe volt új típusáról már nem egyszer hallottunk. A hadügyminiszterium azóta változtatott az új típus mintáján. Az első minta oly lenszöréből készült, melynek gyártásához nincsen elegendő fonalunk s így más származású fonalból szőtt szövetre kellett áttérni, a miniszteriumban működő „Kriegsausschuss” gondoskodván arról, hogy a monarchiabeli szövődék üzemük arányában lenfonálhoz jussanak. Az újfajta, igen tartós hátizsák előállítására oly költséges lesz, hogy valószínűleg 15 koronát fog azért a hadügyminiszterium a szállítóknak limitálni. A hátizsákok előállítására erős varrógépeket tesz majd szükségessé. Tegnap kölönben 140.000 darab új hátizsák szállítására tartottak aréteket, amelynek eredménye azonban még ismeretlen.

A os. és kir. hadügyminiszterium vágó-

marba bevásárlási központja elnevezés alatt a hadügyminiszterium kezdeményezésére és irányításával szindikátus alakult, amely hivatva lesz a polgári lakosság jogos igényeinek figyelembe vételével kizárólag gondoskodni a hadvezetőség vágómarhaszükségletének fedezéséről Magyarországon, ideértve a hazai katonai konzervgyárak használatáról való gondoskodást is. A szindikátusban Weisz Manfréd budapesti katonai konzervgyáron és a királyi hadi katonai konzervgyáron kívül az eddigi sok száz cég helyett, azok a cégek vesznek részt, amelyek eddig is Magyarországon a hadvezetőség vágómarha szükségletének legnagyobb részét beszerezték és pedig a Magyar Élelmiszer szállító részvénytársaság, a kisjenői főurcegi uradalom használati részvénytársaság és a Magyar földberők szövetsége. A szindikátus július hónapban vette fel tevékenységét és a bevásárlások egységes szervezete már is az eddig általánosan emelkedő árak általánosítására vezetett, sőt augusztus havára a bevasárolt tartalék állatlalomany az árak leszorítását fogja lehetővé tenni.

A hadügyminiszter nemrégiben közölte a hazai és az osztrák textilipari érdekeltséggel, hogy a háboruban használhatatlanná vált, a harcfrontról visszaszállított és kiselejtett egyszerű ruhákat hajlandó a gyáraknak rendelkezésére bocsájtani. A hadügyminiszter közölte egy szerszám azt is, hogy ezekből az anyagokból mintegy száz waggóra menő mennyiség fellett rendelkezhetnek a gyárak és hogy az anyagot a kvóta arányában kívánja felosztani a magyar és osztrák textilipari vállalatok között. A magyar érdekeltség legutóbb tanácskozást tartott ez ügyben mely alkalommal közös felterjesztést intéztek a hadügyminiszterhez, amelyben a felajánlott egyezruhamennyiségnek a hazai gyárakra eső hányadát elfogadták, még pedig különként a megállapított 2-3 korona árban. A harminchárom waggon anyagot az érdekelt gyárak közös megállapodással fogják egymás között felosztani.

TORVENYKEZÉS.

Közokirathamisítással

vádolt kórorvos.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 3.

A büntető-törvénykönyv 391. szakaszába ütköző öt rendbeli tojlatólagosan elkövetett közokirathamisítás büntetlélvel volt vádolva Nádudvari Dezső dr., úeznai községi kórorvos. A vádirat szerint Nádudvari dr. az általa vezetett naplóba meg nem tett utazásokat vezetett be. A kórorvos ezeket a meg nem tett utazásokról szóló tételeket a községi bírakkal, illetőleg azok helyetteseivel aláíratta, kitizetés végett benyújtotta és a pénzt felvette. Nádudvari dr. azáltal, hogy a községi naplóba, mint közokiratba hamis tételleket vezetett be, közokirathamisítás büntetlét követte el.

Déznahás községi jegyzőjének állítása szerint a vádlott 1912. év november hótól május haváig nem volt a községben, mégis két látogatása van bejegyezve a községi naplóba.

Vádlott az aradi törvényszéken ma megtartott tárgyaláson tagadta a tetteire rótt bűn-

eselekményt. Azt állította, hogy nem követett el hamisítást, csak rendetlenül vezette a községi naplókat, sokszor elfordult, hogy egyes utazásokat beírni elfelejtett s ezeket utólag vezette be.

Nádudvari Dezső dr. vallomása annyira zavaros és többször önmagának ellentmondó volt, hogy a királyi törvényszék a bizonyítás kiegészítéseképpen elrendelte a vádlott elméleti állapotának megvizsgálását.

Akik milliókat kerestek rajtunk.

(Kétszáz percentes osztalékok.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 3.

Magyarország és Ausztria hadseregszállítóinak a háboru alatt elért jövedelméről legendákat tudnak beszélni a beavatottak. Azonban még az osztrák és magyar hadseregszállító sem produkálnak olyan hasznot, mint a semleges nyugati államok egyes régi és direkt a helyzet kiaknázására alakult újabb cégei. Köz tudomásu, hogy Svájcban, Hollandiában és a Skandináv-államokban, valamint Romániában szedték arányokat öit az arany hőmpölygése. Az előttünk tekvő megbízható adatokat tartalmazó jelentés némileg autentikus bepillantást enged a semleges államok cégeinek arról a jövedelméről, amelyet jórészt nekünk és szövetségeseinknek köszönhetnek. Köz tudomásu, hogy két év alatt Romániában vagyont szereztek mindazok, akik a legcsekélyebb összeköttetésre is tehettek szert a hadviselő államok gazdasági köreivel. A jövedelem 99 százaléka tőlünk vándorolt át déli szomszédunkhoz és a semleges nyugati államokhoz, mert hiszen az entente-oroszágok számára a nyersanyag a saját területükön hozzáférhetőbb volt és leginkább nekünk kellett a semleges országok anyagkészletéhez folyamodni.

A legdusabb aratása mégis a hollandiai és svédországi haditársaságnak volt. Szerencsések voltak azok a tengeremléki államok, amelyek modern kereskedelmi flottával rendelkeztek; azok pedig, amelyek eddig nem tartottak lépést a korrall, a háboru miatt igyekeztek pótolni a hiányokat és szédületes arányokban fejlesztették kereskedelmi tengerészetüket. A hollandiai társaságok között a Holland-Amerika-Linie érte el a legnagyobb eredményt. A társaság 12 millió hollandiai forint alaptőkével a múlt évben kerek 22 millió forint nyereséget ért el, amelyből a leírások után 50 százalék osztalékot fizetett a részvényeseknek. A holland-délamerikai vonal 10 millió hollandiai forint alaptőkével ugyanennyi nyereséget ért el a múlt év folyamán, és a leírások, valamint a tartalékalapok dotálása után 12 százalék osztalékot fizetett az 1914. évi 8 százalékkal szemben. E társaság tulajdonában volt az elsüllyesztett és komplikációt okozott „Tubantia” nevű hajó is. Egy másik vállalat a háboru kezdete után azonnal minden irányban megindította hajójárait és ennek köszönheti, hogy a múlt esztendőben 15 százalék osztalékot fizetett az előző évi 6 százalékkal szemben. Megemlítendő még a Van Nievelt társaság, amely 100 százalékos, a Botma 30 százalékos (1914-ben 8 és fél százalékos), a Stomwarta társaság 65 százalékos (1914-ben 7 és fél százalékos), és végül a Hollandische Stomwarta 27 százalék osztalékos fizetett.

A skandináv államok közül különösen Norvégia használta ki a helyzetet, mert a Ke-

leti tengerből a német hajók jórészt távol maradtak. Számos esetben megtörtént, hogy egy hajó egyetlen jól sikerült útjával megkereste a saját maga teljes értékét s egy ilyen társaság egy hónap alatt többet keresett, mint más-kor két esztendő folyamán. Az 50 és 100 szá-

zalékos osztalékok Norvégiában mindennap-sak, sőt a Félix en de Grefstaad társaság 200 percent dividendát fizetett, Svédországban 1915. évben 74 új hajóstársaság alakult, Norvégiában pedig az első év felében 55 új társaság alakult 45 millió korona alaptőkével.

Kulisszatitkok Jonescu audienciájáról.

(A román király nem áll szóba a ruszofilokkal. — Bratianu Románia Radoszlavovja.)

Saját tudósítók telefonjelentése.

Budapest, augusztus 3.

Bukarest. A Dreptatea a következő kulissza titkokot közli Take Jonescu mult péntek estén a királynál történt kihallgatásáról: Take Jonescu mindenekelőtt boesánatot kért Ferdinánd királytól azért, mert a közel-múltban partja részéről a királyt támadás érte. Ezután exozét terjesztett elő Romania külpolitikáját illetőleg és az ország legközelebbi állástoglalasa iránt. A király figyelmesen hallgatta végig Take Jonescu kijelentéseit, majd mikor Jonescu előterjesztést tett egy koalíciós kabinet alakításáról, így szólt:

— Amíg miniszterelnököm Bratianu nem szándékozik lemondani, addig teljes bizalom van benne. Erről a kérdéstől többet nem mondhatok. Minden külpolitikai kérdésben kormányom meghallgatása a kötelességem. Minden tervet és minden szándékot forduljanak kormányomhoz.

Bukarest. A Dreptatea kormánykörökből vett értesülések alapján azt írja, hogy az elmúlt három nap volt a legsúlyosabb a román kormányra nézve. Elutazása előtt a király állandóan érintkezésben volt Bratianu miniszterelnökkel. Több ízben látszott úgy, hogy a nehézségek áthidalhatatlanok, sikerült azonban mindannyiszor egy kompromisszumban megállapodni. A miniszterelnök minden egyes alkalommal meghallgatta a liberális párt kiváló tagjainak véleményét. Bratianu miniszterelnök kijelentette, hogy a felelősséget csak akkor vállalhatja, ha teljesen szabad kezet engednek neki. Hangsúlyozta többször, hogy neki régebben megalkotott terve van, melyet a harcéri helyzet nem befolyásolhat. A miniszterelnök csak akkor hajlandó kormányon maradni, ha ebben az irányban szabadon cselekedhet, és ha továbbra is a kormányon marad, akkor tervét keresztül viszi, anélkül, hogy a kormányban bármitéle változás állna be. **Egy koalíciós, vagy a ruszofilok által követelt nemzetli kormány eszméje teljesen megbuzott.** A miniszterelnök el van határozva, hogy politikai programját még a háboru végeig keresztül viszi. Hogy ez a politikai program mi: semleges-e, vagy háboru, azt mi nem tudjuk. De az bizonyos, hogy a miniszterelnök szándékait a mostani kormánnyal fogja végrehajtani.

Bukarest. Az Adeverul Bratianuról „a diplomáciai ekvilibrista” címmel cikket ír és kifejti, hogy a miniszterelnök a leggyesőbb ekvilibrista, aki valaha a román külügyeket in-

tézte. Bratianu miniszterelnök ugyanazt a szerepet viszi, amit Radoszlavov játszott. Tartunk tőle, hogy a miniszterelnök úgy fog cselekedni, mint ahogy a boigárok minisztereinöke cselekedett. **Le akarjuk azonban szögezni, hogy a miniszterelnök olyan nehéz helyzetet teremtett, hogy Romániának nem is lehet most egy könnyen határozása.**

Bukarest. Filipescu lapja, a Patria, hevesen támadja Poklevsky Koziel orosz követet és Bratianu miniszterelnököt, azt állítván róluk, hogy mindketten ellenségei Romániának, mert tétova viselkedésükkel meggyújtották Oroszország és Romania együttműködését. Poklevsky ép úgy félrevezette Oroszországot, mint Bratianu Romániát. Poklevsky és Bratianu együtt szövegezték meg a mult évben azt a válasz-taviratot, amelyet a pétervári kabinetnek küldtek, amikor az a felszólítás érkezett onnan, hogy a román csapatok lépjenek át a bukovinai határt és egyesüljenek az orosz csapatokkal. Csak most tudjuk, hogy miért volt oly mérges Poklevsky, hogy annakidején Bratianu miniszterelnököt támadtuk. Reméljük azonban, hogy Oroszország ép oly erélyes lesz Poklevskyvel szemben, mint amilyen Sassonovval szemben volt.

Ehhez a feltűnő támadáshoz, amely azért jellemző, mert az orosz propaganda legtanakusabb taborából indult ki, a Steagul a következő magyarázatot fűzi:

— A mérsékelt és a harcias orosz pártokna. Romániában is vannak exoziturai. Az előbbieknél feje Romániában Poklevsky Koziel, míg a másik irányzaté Viszelkin, tenger-nagy és Cortanisev galaci orosz konzul. Viszelkin folytonosan Galaoban tartózkodik és az orosz konzullal együtt szenvedélyesen agitálnak Poklevsky ellen, akit Pétervárott diszkreditálni akarnak.

Berlin. Bukarestből jelentik: Filipescu egy másik lapja, az Epoca egy level lenyomatát közli, melyet Hruschuga osztrak képviselő (?) Marghilománhoz intézett és amely levélben a képviselő Marguilománnak Iisza István grófnak való politikai viszonyáról volt szó. Kiderült azonban, hogy ez a level egyszerű hamisítvány. Marghilománnak nem volt levélváltása Hruschuga osztrak képviselővel, akit nem is ismer.

Aradi hős asszonyok.

(Negyszáznál több aradi nő folytatja bevonult férje üzletét.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 3.

Asszonyok szerepe a háboruban — ez alatt a cím alatt nagyon sokat lehetne írni. Napilapok hírvonatában állandóan szerepeltek asszonyok, leányok, akik katonarudát öltve együtt küzdöttek a férfakkal, amíg észre nem vették és mint katonai szolgálatra alkalmatlannokat visszaküldötték. Ezek szerepe, kiket legnagyobb részben beleges kalandvagy, vagy a szerelmük őrít, nem annyira érdekes, mint az itthoniaké. A háboru első hónapjaiban nagyon sok üzlet lehozott redőnyen láthatuk kiragasztva a kis obligát táblát a „bevonulás miatt zárva.” Ezeknek a tábláknak a száma később mindinkább fogyott. Az asszonyok nagy része, akik a csekély hadisegélyből megélni nem tudtak, lassankint beletanultak férjük mesterségébe és folytatták azt.

Erdeklődésünkre az aradi ipartestületnél azt a felvilágosítást kaptuk, hogy

a bejegyzett aradi iparcégek mintegy negyven százalékát teszik ki azok, ahol az asszony folytatja a bevonult férj iparát.

Az iparágak legkülömbözőbb fajtái vannak köztük képviselve. Legtöbb a borodói, cukrász és pék, de van assziales, suszter, lakatos kelekötő, mézeskalácsos, kékfestő, órás, szobafestő, cimfestő, kovács, kéményseprő.

Ha sorra vesszük őket, száraz tények és hangulatos képek peregnék le előttünk, mint egy mozi film. Mielőtt egy pár érdekességet megemlítenénk, meg kell jegyezni, hogy a legtöbb asszony általános panaszra az volt, hogy legtöbb esetben nem részesednek abban az udvarias bánásmódban, amit megérdemelnének. Sőt magánfeleknél igen gyakran a leggorombább visszaütésekben van részük. Helyeket és embereket nem akarunk megnevezni, pusztán a tényt regisztráljuk, ami egymagában véve is elég szomorú és lesújtó.

A legnagyobb cég, ahol a bevonult férj helyett az asszony vezeti az üzletet az „Assael Károly”-féle géplakatos-gyár. A gyár különben katonai tevélység alatt áll és hadisegélytársokon is dolgoznak. Jelenleg husz munkást foglalkoztat. A háboru eleje óta bevonult férj helyett Assael Károlyné vezeti a gyárat egy öreg művezető segítségével.

Zirkal Gyula asztalos-műhelye. A bevonult férj helyett szintén az asszony vezeti az üzletet. Felügyel a munkásokra, felekkel érintkezik, irodai munkálatokat végez.

A férjek itthonléte alatt emeknek az asszonyoknak legnagyobb része még nem ismerte a mostani iparát és csak a háboru alatt saját háttal el.

Schmitzer Ferenc kéményseprő-cég. Az ötödik kéményseprő-kerület egyetlen ilyen cége. A férj már a háboru elején bevonult s az asszony folytatja tovább az iparát. Három kéményseprő-segédével dolgozik, naponként eljár velük és felügyel a munkájukra. A szakmájával oly tökéletesen tisztában van, mint a leggyakorlottabb kéményseprő.

A külvárosi képek a legérdekesebbek. Apró suszterbolók, cukrászüzletek, órástok, hegesztők, kelekötők, számtalan, ahol segéd nélkül egymaga dolgozik az asszony.

Mézeskalácsos bolt a Deak Ferenc-utca-ban. Zab Istváné. Egy segéddel a bevonult férj helyett a felesége vezeti a üzletet.

műhelyt. A boltban egy fiatal leány szolgál ki. Az üveg puttuk mögött tarka öszre-visszacsúszban, hosszúkás fagygyertyák, kalácsok, nénes templomi gyertyák, vásári szívek. Egy kis család nyit be a boltba. Tíz-tizenkét éves leányt. Kissé elfogóiva mondja. „Egy mézeskalács szívet kérek. Olyat amin két galamb

csókolózik.” Megkapja amit kért és ki fel, mondt íráshalkan olvassa a kép alá ragasztott név szövegesei feliratát. Aki ezt veszedé szívből nyújtja neked. A kis család talán nem is tudja, hogy ez a pár sor, a véletlen műve önkéntelen szinboluma a háborus női iparosok munkásságának.

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Hazafelé tart a „Deutschland.”

— Oroszország lemondott Lengyelország visszafoglalásáról. —

Amsterdam. Washingtonból jelentik: A Thimmius uszálygőzös közli, hogy a „Deutschland” augusztus 2-án reggel 8 óra 30 perckor elhaladt Virginia fok mellett.

(Ez a szakszavú távirat lenát megerősíti azt a Reuter-jelentést, amely azt közölte, hogy a Deutschland elhagyta Baltimoret. A Thimmius volt az a gőzös, amely a német kereskedelmi buvárhajót Amerikába érkeztek a Virginia foknál várta és Baltimoreba kalauzolta. A szerk.)

Stockholm. Az orosz kormány a lengyel kérdést úgy-

látszik mindörökre kikapcsolta. A belügyminiszter ugyanis elrendelte, hogy a lengyel kormányzóságokból elköltözött hivatalnokok maradjanak állandóan a belső kormányzóságokban hivatalaikban. Szóval hivatalosan is lemondanak Lengyelország visszafoglalásáról és arról, hogy valaha orosz provincia lesz.

„Perfid a cár.”

(Buchanan angol nagykövet Stürmer ellen. — Diplomaciai botrány Szentpétervártól.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, augusztus 3.

Stockholm. Pétervártól botrányos konfliktus támadt Stürmer miniszterelnök és Buchanan angol nagykövet között. A nagykövet mindjárt Sassonov bukása után megkezdte ászálódását a kormánykörökben és a liberális szervezetekben az új külügyminiszter ellen, aki tudvalevően maga Stürmer. Moszkvába utazott, ahol érintkezésbe lépett a zemszvo tagjaival és a városi képviselőtestülettel, különösen Lwow herceggel és Cselnikov városkapitánnyal. Nyíltan kifejezte azt a véleményét, hogy a miniszterváltás nem jelent egyebet, mint Oroszország távolodását a négyes szövetségtől.

Mikor Stürmer visszatért a főhadiszállásról, Buchanan feleségével együtt tüntető látogatásra indult Sassonovhoz a finnországi szenátoriumba, ahol nyolc napot töltött. Mielőtt elutazott oda, kijelentette, hogy mindaddig nem tér vissza Pétervárra, amíg Stürmer le nem teszi a külügyminiszteri tárcát.

Az orosz kormányt nagyon meglepte és zavarba hozta Buchanan föltétele. Hír szerint a londoni orosz nagykövetet megbízták azzal, hogy az angol külügyminiszteriumban jelentse ki, hogy Buchanan személyét nem tartja alkalmasnak az orosz kormány.

Az orosz lapok hivatalos közlönyt adnak ki azok ellen a korábbi híresztelések ellen, mintha Stürmer a francia és angol nagyköveteket meglátogatta volna és a nagykövek is látogatást tettek volna Stürmernél. Sassonov bukása óta sem Buchanan, sem Balsowgue nem voltak Stürmernél.

A pétervári angol kolóniában nagy az elkeseredés. A rendszer heti összejöveteleikön már

a múlt héttől úgy nyilatkozott Buchanan, hogy a cár Sassonov elmozdításával perfid módon megvárta azt a pillanatot, amíg Anglia új milliárdos kölcsönt nem adott az orosz kormánynak.

Felmondták az olaszok a német szerződéseket.

— Haditanács a győzeimert. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, augusztus 3.

Genf. Campolungi a Petit Parisienben közli, hogy az olasz-német kereskedelmi szerződést Olaszország felmondta.

Zürich. Az olasz főhadiszálláson haditanácsot tartottak, melyen a királyon kívül Bisolatti, Cadorna, az aosztai herceg és a tábornoki kar vett részt. A tanácskozás arról folyt, hogy milyen intézkedésekkel lehetne a végleges győzelmet kivívni.

Luganó. Az olasz sajtó az európai háború harmadik évfordulója alkalmából nem kételkedik abban, hogy ez a harmadik év meghozza Olaszországnak a végleges győzelmet. A német nép meggyőződhetett róla, hogy végzetes hibát követett el. Új Európa épül fel. Új Európa a feudális Ausztria-Magyarország és Németország militarizmusán. A Corriere de la Sera a központi hatalmak uralkodóinak proklamációit olyan közönséges módon adja vissza, hogy azt nem is lehet reprodukálni.

A német császár Frigyes főhercegnél. Budapestről jelentik: A Magyar Távirati Iroda jelenti, hogy a német császár az osztrak-magyar főhadiszálláson meglátogatta Frigyes főherceget.

H I R E K.

Varjassy Lajos polgármester az aradiak gabonavásárlásáról.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 3.

Az Aradi Közlöny pár nap előtt felvetette azt az eszmét, hogy az aradi gabonatermelőkkel a város vezetőségének tárgyalni kellene és valami módon rá kellene venni őket arra, hogy elsősorban az aradi vásárló közönségnek juttassanak gabonát. Megirtuk azt is, hogy Miskolc város polgármestere érkekezletre hívta össze a gazdákat és lelkükre tudott hatni, úgy, hogy a termelők ígéretet tettek neki és kijelentették, hogy a miskolci polgárság szükségletét ehatják, még pedig a maximális áron. Kérdést intéztünk Varjassy Lajos polgármesterhez, vajon az aradi viszonyokat ismerve, lehetségesnek tartja-e a megegyezést az aradi termelőkkel. A polgármester a következőket válaszolta:

— Magam is gondoltam erre és foglalkoztam a kérdés illetően való megoldásával. Sajnos, azonban azt kellett megállapítanom, hogy a kisgazdák, úgy látszik, már más módon értékesítetik a gabonájukat. A nagygazdák viszont nem teszik meg a város közönségének azt, hogy gabonájukat kisebb kvantumokban is a vásárlók rendelkezésére bocsássák. Ők csak egyszerre és egynek adják el az egész termésüket.

— Hindenburg tábornagy arcvonalán. A hivatalos jelentéseknek a mai naptól fogva megváltozik a külső képe. A kelet-galiciai arcvonalat ezentúl „Hindenburg frontja”-nak vagy „Hindenburg arcvonalának” írja Hoier altábornagy. Hogy azonban a jelentéseknek ez a külső képe, milyen hatalmas belső változásokkal jár, ezt nemcsak mi tudjuk és érezzük, de már ma a nagy tábornok hadműveleteinek megkezdése előtt — tudja és érzi a külföldi sajtó is, mely feljajdul a hír hallatára. Az olasz lapok ritka egyértelműséggel konstatálják, hogy az eljövendő idők végzetesek és döntőek lesznek, különösen a római Tribuna az, amely szinte babonás tisztelettel emlékszik a korszakos német hadvezérről, kitől — „hindenburgi tettek”-et vár.

— Városok és falvak pusztulása a nagy hőség miatt keletkezett tüztől. Baselből jelentik: Newyorkból jelentik: Newyork és Orantó áramban a legutóbbi napokban óriási hőség volt, melynek következtében számos erdőben tűz támadt. Az erdők a hőségtől teljesen kiszáradtak és különösen Orantó államban öngyulladás, vagy szikrától igen sok erdő gyuladt ki, melytől több falu és város is leégett. A tűzoltóság és a katonaság kivonult a tüzekhez, de az óriási tüzet nem sikerült lokalizálni sem. Hír szerint több mint kétszáz ember életét veszítette.

— Ezer ellenséges hajót pusztítottunk el. Baselből jelentik: A Neues Züricher Nachrichten megbízható statisztika alapján jelenti, hogy a német és magyar-osztrak tengeralattiak 1915. február 18-tól 1916. augusztus 1-ig kerek egyezer ellenséges hajót pusztítottak el. Közöttük 620 hajó angol.

— **Halálozás.** Pap Elemér kir. műszaki tanácsos, legutóbb a nagyváradai kulturmérnöki hivatal vezetője, hosszas szenvedés után, Aradon meghalt. A megpótdogult hosszú éveken át az aradi kulturmérnöki hivatalnak beosztott főmérnöke, majd helyettes vezetője volt, s mint ilyen az aradi mezőgazdasági intézet igazgatója és beosztott tagja volt. A megpótdogult tevékeny részt vett a földművelési teendőiben. Arad, Békés, Csabád és Bihar vármegyék területén számos víztől szenvedő birtok megjavításánál tevékenykedett. Több ezer holdnyi szikes terület ontózáására készített tervezeteket. Ugrán saját birtokán is jó példát mutatott a hasznavehetetlen vak sziknek halas gazdaság útján való értékesítésére. A Sebes-Körös vidéken nagyszabású vízierő kihasználására és értékesítése végrezést értekes tanulmányokat, amelyek végrehajtása Nagyvárad, Debrecen és Arad városoknak és környéküknek villamos erővel leendő ellátását biztosítaná. Az „Aradi mérnök és építészegylet” elnöksége kéri az egyesület tagjait, hogy a szeretett egykori tagtárs temetésére, mely Győrökön augusztus 4-én délután 4 órakor tartanak, minél nagyobb számmal megjelenjen szíveskedjenek.

Thomkai Pál aradi háztulajdonos 66 éves korában elhunyt. Halálát holnap délután 10 órakor szentelik be a Purgy Lajosné-utca 102. számú házban és Mezőkövasházára szállítják, ahol a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra. Halálát feleségén kívül előkelő rokonság, köztük dr. Köpt Jánosné, dr. Varjassy Lajosné és Lukács István dr. főispáni titkár, valamint a Thomka és Lukács családok gyászolják.

— **Gyári munkások élelmi cikkeinek biztosítása.** Ma délután Lócs Bezső helyettes polgármesternél megjelentek Hoffmann Adolf a vágongyár igazgatója, Jeap de H'eur a textilgyár igazgatója, valamint Molnár László a Marta főmérnöke, hogy megbeszéljék az említett gyárakban alkalmazott munkások élelmezésének biztosítását. A város ugyanis hajlandó segítséget nyújtani ahhoz, hogy a gyári munkások egyszersen és egy helyen vásárolhassanak és ne kelljen sok időt elfecsérelniük az élelmiszerek beszerzésével. A megállapodás értelmében a gyárak közös beadvánnyal fordulnak a közéleti bizottsághoz, mely holnap tartandó ülésében foglalkozik ezzel a kérdéssel. A város a gyárak költségén nyit egy hetedik élelmezési üzletet, amely azonban csak minden hét esütörtök déltől vasárnap délig lesz nyitva és abban kizárólag a három gyár igazgatójával ellátott munkás és alkalmazott vásárolhatja be egy heti szűkségétét. A város rendel meg és a maga által megszabott áron adja el az élelmiszereket, amelyet a munkás készpénzzel fizet ki. A törvényhatóságra semmitse rizikó nem nárat, sőt az elég nagy forgalom mellett még számbavehető haszna is lesz. Minthogy sok ezer ember vásárol majd ebben az új üzletben, a többi halálási üzletbe a kiszolgálás könnyebbé válik.

— **Reggel négy órakor.** A Belgrádi Hírek írja: A polgári lakosság, na passierscheinja nem volt, eddig csak reggel öt órától fogva járhatott az utcán. Minthogy azonban igen sokan munkába mentek, már korábban kénytelenek hazuról elindulni, hogy idején munkahelyükön legyenek, vagy hogy elmenetelük előtt a napi szükségleteiket beszerzeassék, a rendőrség megengedte, hogy ezennél nem öt, hanem négy órától fogva járhat a polgári lakosság az utcán. Az új rend a mai napon már életbe lépett.

— **Megőrült a fogoly orosz hadügyminiszter?** Kopenhagából jelentik: A Nowoje Wremja jelentése szerint Suchomlinow hadügyminiszter a fogságban súlyosan megbetegedett. A volt hadügyminisztert három orvos megvizsgálta és kijelentették, hogy betegsége komoly aggodalomra ad okot, és állapota a lelki izgalom miatt komplikációk veszélyét nordsza magában. Ez a közlemény bizonyára Suchomlinow szabadon bocsájtásának előfutárja.

— **Bucszó parancsnok.** Ma bucsuzott el a 83-asok közszereiben álló pótzászlóalj parancsnoka Klemm József ezredéltől s az ezred tisztikarától. Tiszteletére a tisztikar ma este társasvacsorát rendezett a Fehér Kereszt telikertjében, anél a bankett tartalma alatt az ezred zenekara játszott a bucsuzó parancsnok előtt. Fehér Imre ezredes Aradra érkezéig a zászlóalj parancsnokságot Pally Szilárd őrnagy látja el.

— **Ujság Cetinijében.** A Belgrádi Hírek jelenti: Augusztus 11-én, a király születésnapjának előestéjén fog megjelenni a Cetinjer Zeitung (Cetinjske Novine) első száma német, magyar, horvát és albán nyelven. A lap többi számai hetenként kétszer német és horvát nyelven jelennek meg.

— **Underwood-gépiró és gyorsíró iskolák Zutter és Holtos cégnél,** főpostával szemben. Ugyanott írásmunkák és sokszorosítások a legújanyosabban vállaltatnak. 4697

— **A kiadóhivatal izenete.** A kiadóhivatal felkéri a t. előfizetőket, hogy az esetben ha az Aradi Közlöny valamelyik száma nem érkezik meg a szokott időben, úgy jelentsék be ezt a körülményt annál a postahivatalnál, a mely a lapot kézbesíteni szokta. A postahivatal az Aradi Közlöny kiadóhivatalát a hiányról azonnal értesíti. Ez a hivatalos értesítés korábban jut a kiadóhivatalhoz, mint az előfizető panasza.

SPORT.

A Magyar Testgyakorlók Köre Aradon.

(Arad város nagy sportünnepe. — A válogatott csapat szereplése.)

Arad, augusztus 3.

Lázás érdeklődéssel várja Arad város egész közönsége a vasárnapi napot, melyet ünneppé fog avatni az Aradi Torna Egyesület agilis vezetőségével, hogy városunk falai között üdvözölhető a magyar football sport legkiválóbb alakjait, csaknem a teljes reprezentatív csapatot. Magyarország évek óta hírneves bajnok csapatát, a MTK-t. Amióta a büszke bajnoki címét viseli az egyesület, nem volt még olyan összeállításban a vidéken, mint a mi-lyennel vasárnap jön le Aradra, hogy a football játékot a maga egész szépségében és izgalmaiban bemutassa a lelkes aradi sportközönségnek. Az MTK. elnöksége a mai napon az ATE. vezetőségéhez intézett megleghangos levelében a következő csapatszerelését jelentette be: Knapp, Csödör, Szalay, Kertész II. Vágó, Kertész III. Winkler, Schaffer, Rácz, Schlosser, Szabó. Mint a névsoról megállapítható, a csapatnak tíz tagja már nem egyszer képviselte a magyar színeket a külfölddel szemben s így bátran mondhatjuk, hogy vasárnap a magyar válogatott csapat játékában lesz részünk, melyet még vidéki város közönségének nem volt alkalma megszerezni és gratulálunk az ATE kitűnő vezetőségének, hogy

ezt az élvezetet Arad város közönségének első ízben sikerült megnyernie. Tekintettel az órási érdeklődésre, melyet ugy a helybeli, mint a közeli városok közönsége tanúsít a nagy meletch iránt, az ATE rendeztsége nagy előkészületeket tesz a pályán, hogy a közönség kényelme mindenben biztosítva legyen.

A nagy sportünnepe az ATE Övár-téri sporttelepen vasárnap délután fél 6 órakor kezdődik, előzőleg az ATE újsági csapata játszik az Aradi Törökvas FC. első csapatával. Jagyek előrevátnatok Bloch H., Hegedüs Gyula, Maadt Emil, Bauer Gyula és Katona Imre urat üzletében. 4015

Sokasodnak a „hivők.”

(A háboru, mint váltasterjesztő.)

Az Aradi Közlöny tudósítója.

Arad, aug. sztus 3.

Regi panasz, hogy az erdélyi kálvinisták száma egyre fogy. Egyrésztük elrománosodnak, másrészt kivándorolt, újabbán pedig a nazarénus hit veszi el a kálvinista egyház bányáit. Zilahi tudósítónktól kaptuk erre vonatkozólag a következő értesítést:

A falvak népe, különösen Erdély egyes részein, tömegestől tért át a nazarénus hitre. A nép vallásos leit, az asszonyok szemei lassacskán szárazak lettek és a lelkek meggyűltek. Hivők a háboru előtt is voltak az erdélyi falvakban, de akkor csak 5-6 akadott egy-egy faluban, a legjámborabb, a legszeledebb emberek, akik már akkor is jámborak voltak, amikor még Kálvin hitét viselték. Az utóbbi időben a hívők száma aránytalanul megsokasodott. A falvakban külön imaházak van és külön előimádkozójuk és a prédikátor beszédét egytorma áhitattal hallgatják az eddig református, katolikus, vagy román emberek.

Különösen Szilágymegyében sokasodtak el a nazarénusok. Zilah, Szilágysomlyó, Kraszna, Tasnád, Szilágycseh, Hadad, Peresseny, Szilágyszentkirály, Szilágycsokerecskő, Bogdánd, Erkörs, Erzsébet, Ermszent, Akos, Szakácsi Pele, Peér, Szodoró és a többi nagyobb magyarlakta helységeiben a nazarénusok száma kétszáz százalékkal szaporodott az utóbbi nyolc hónap alatt. A hívők maguk járnak házról-házra, szomszéd a szomszédhoz és ékes beszéddel igyekeznek meggyőzni az embereket a nazarénus hit igazságairól.

A falvak lakossága — ez a leghelyénvalóbb kifejezés — nagyon érdekelve van a háboruban. Nincs ház, aki két-három katenát ne adott volna és ezért van, hogy a nazarénusok agitációs jelzava a „háboru” mindenütt tökéletesen érvényesül.

— Rosszak az emberek — mondják a térítők — a világ elfajult, kereszmá járta és káromkodás és az Ur azért küldte ránk a háborut.

Tagadhatatlan, hogy a nép isten kezét látja a háboru rombolásában, isten büntetését látja a kiomlott vér és könyv özönében és ilyen körülmények között természetes, hogy a nazarénusok jámborságot, emberszeretetet, erkölcsös életet hirdető hite hallatlan mértékbe válik vallásává a falvak népének.

Többek között egy szilágycsehi hívővel beszéltem. Hetven éves öreg paraszt, teher bajusszal és jámbor kék szemmel. Hatvankilenc esztendőit élt végig mint Kálvin János jámbor követője és hetvenedik esztendőjébe fordult, amikor áttért a nazarénus hitre.

— A mi hitünk olyan — mondja, — mint a szappanyos víz: tisztára mosza az em-

bert. Ha minden ember nazarénus volna, akkor bizony nem tört volna ki ez a háború. Most sokan tudjuk, hogy szeretni kell a mi embertársainkat, mert már itt is sokan vagyunk nazarénusok, tudni kellett volna, hirtetni kellett volna ezt a háború előtt is.

— Hiszen akkor is hirdették ezt, bácsit. És benne van a Miatyánkban is — vetettem közbe.

— Az én, csak hogy a követválasztáson meg azt hirdették a közérőháziakról, hogy huncut minden ellenségünk a ezt hirdették az újságok is, ahelyett, hogy azt írták volna, hogy emberek, szeressétek egymást! — és az öreg paraszt ennél a szónál az ég felé emelte a két-karját és felnézett az égre.

Fiatalkorúak, fiatal legények, olyanok is, akik most vonulnak be katonának, csapatostól híveit a nazarénus hitnek. Amint ismeretes, a nazarénus vallás előírja, hogy nem szabad fegyvert fogni. A nazarénusok ezt a parancsot, most hatályon kívül helyezték. Ez azért történt, hogy a hatóságok ne gátolhassák meg az agitációt, amely így nem ütközik semmiféle rendeletbe. Ez a háborús idő a legalkalmasabb a nazarénus térítés céljaira, a lelkeket megdolgozták a háború borzalmait, a falvak elpusztult férfiai, akikről a faluban mindenki tud és akiket a faluban mindenki megsiratótt és így a térítőknél csak ki kell nyújtani kezüket az új hívők után.

Igy dolgoznak a faluban a világbéke apostolai az 6 egyszerű eszközeikkel és bármilyen szempontból nézzük is ezeket az agitációkat, bizonyos, hogy nem lesznek eredménytelenek.

TANÜGY.

(—) Értésítés. Tisztelettel értesítem a t. szülőket, hogy az állami felsőbb leányiskolát érdeklő ügyekben minden hétfőn és csütörtökön d. e. 11—12-ig az autonóm katolikus kör tanári szobájában helyettesemmel, Berzeviczy Gizella rendez tanárral lehet értekezni. Guta József igazgató.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Dunaforgalmi hírek. A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága közölni teszi, hogy az Orsova és Buzsuz közötti személyhajózási menetrendjének folyó évi augusztus hó 1-ével tervezett módosítása további intézkedésig elmarad. A társaság személyhajói tehát a bolgár vasúti csatlakozás létesítéséig továbbra is az eddigi menetrend szerint közlekednek.

A szerkesztésért felel:

Hudányvasky Endre távollétében:

Stauber József.

NYILTÉR.

(Az ezen rovat alatt közlőnekert nem vállalunk felelősséget)

Limbeck János és fia első m. kir. szab. érekeporozó gyára és temetésrendező vállalata.

Özv. Pap Elemérné szül. óvári Fodor Ilona úgy a saját, mint gyermekei Tihamér, Julia és Kató és az összes rokonok nevében is megtört szívvel tudatják, hogy a felejthetetlen férj, a legjobb apa és rokon

Pap Elemér,

kir. műszaki tanácsos, a nagyvárad m. kir. kulturmérnöki hivatal főnöke, folyó hó 3-án, reggeli 7,3 órakor, életének 66-ik évében, hosszas szenvedés után nemes lelkét Teremtőjének visszaadta.

Drága halottunkat f. hó 4-én pénteken d. u. 4 órakor fogjuk az aradkövi gyásházából a gyoroki ref. temetőben örök nyugalomra helyezni.

Nyugodjék békével!

Aradkövi, 1916. évi augusztus hó 3.

thomkaházi Thomka Elek ezredes, Thomka Ida és özv. Lukács Géza nevezetű szül. Thomka Ilona a maguk valamint az adóhitelek nevében is fájdalomtól szívvel jelentik, hogy felejthetetlen jó tőlvér, nagybátyjuk és sógor

thomkaházi THOMKA PÁL

háztulajdonos

f. évi augusztus hó 3-án éjjel 1/2, 1 órakor, életének 66-ik évében, hosszas szenvedés után a Mendenható rendelkezéséhez képest elhunyt.

Az Istenben boldogult földi maradványait f. hó 4-én d. e. 10 órakor fogjuk az özv. Purgly Lajosné-utca 102—104. sz. gyásházából az ág. evangélikus hitv. egyház szertartásai szerint tartandó ima után Mezőkovácsházára szállíttatni és ott utólagos beszentelés után a családi sírban örök nyugalomnak átadni.

Aldás és béke poraira!

Arad—Mezőkovácsháza, 1916. augusztus hó 3-án.

thomkaházi Thomka Zoltán, Dr. Köpf Jánosné szül. Thomka Erzsébet, Dr. Varjassy Lajosné szül. Lukács Mariska, Dr. Lukács István, Thomka Edith, unokabátyjai és unokahugai. özv. Thomka Gyuláné szül. Baghy Etelka, sógorok.

Varga Imre első temetésrendező intézete Arad, Andrassy-tér 13. Telefon nappal: 37. Éjjeli szolgálata: 738.

ARADI KÖZLÖNY

1916. évi augusztus hó 1-től új előfizetést nyitottunk az Aradi Közlöny-re.

Előfizetési árak:

Helyben:

Egész évre	28 K. — fill.
Fél évre	14 " — "
Negyed évre	7 " — "
Egy órára	2 " 40 "

Vidéken:

Egész évre	32 K. — fill.
Fél évre	16 " — "
Negyed évre	8 " — "
Egy órára	2 " 80 "

Tessék mutatvány számot kenni.

Jó családból való leány,
akinek szép írása van
és németül is tud

HAJÓS ÁRPÁD

:: laboratóriumában felvétetik. ::

Ha tyukszeme van és
gyötri nagy kin,

A legjobb gyógyszer
az Anagallin.

Ara utasítással 1 korona.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A
szájüreget desinficálja, utólag
igen kellemes. Ara egy porcelán-
szelencének 90 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrassy-tér 22. sz. (Mégvesztés nélkül)

Magyar gyógyborok

Kitünő minőségű hegyaljai fehér
édes borral készítve.

Vasas chinabor. Elsőrangú minőségű, vérképző
gyógybor, vérszegények, láb-
badosok, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Benne
a chinin- és vas nagy gyógyereje kiválóan érvényesül. Kis
palack ára: 2 korona 80 fillér. Nagy palack ára: 4 korona.

Condurongó bor. Kiváló gyomorerősítő, szer,
linom fűszeres ízű, zson-
gító, a gyomorra és belekre jótékony hatást gyakorló gyógybor.
Gyomorbeteg részére és ott, ahol a condurongó kéreg ja-
vaiva van. Egy palack ára: 3 korona.

Pepsin bor. Egyesíti a pepszin és a sósav jó tulaj-
donságait és kiválóan alkalmas a most
nehézén beszerezhető Acidol pepszin helyettesítésére. Gyenge
emésztésnél igen ajánlható. Egy palack ára: 3 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél:

1945

Rozsnyay Mátyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.

Értesítés!

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy raktárunkon tiszta anyagból készült férfi-, női- és gyermek-cipőket nagy választékban tartunk, valamint talpalásokat és borításokat mérsékelt árban készítünk. Mérték utáni rendelések elfogadtnak.

Kiváló tisztelettel

**Aradi cipészek
termelő szövetkezte.**

502—1916. g. sz.

Árlejtségi hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széké a városi tüzoltóaktanyának cseréppel való átfedése iránt folyó év augusztus hó 14-én d. e. 10 órakor árlejtsést tart.

Kikiáltási ár: 2646 korona.
Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtsésen csak írásbeli ajánlatokkal lehet résztvenni.

Az írásbeli ajánlatok lezárta az árlejtsés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénznek a városi pénztárban történt belizetését igazoló letétjegy mellékelve van s az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtségi feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtségi feltételek a gazdasági tanácsnok urnán az árlejtsést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1916. évi július hó 31-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Permetező-

Javitások,

Patent

kutszivattyuk,

Patent

borszivattyuk,

Patent

tüzifecskendők,

Patent

kályhacsövek,

Legnagyobb fűtőanyag megtakarítással

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott szivattyu készítője

Arad, Rákóczi-utca 27.

17284—1916.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter urnak a gummiabroncs készletek igénybevételéről szóló 18478—1916—20b. eln. sz. rendeletét a következőkben tesszem közzhírré:

A jelen rendelet életbelépése napján a magyar szent korona országainak területén meglévő, valamint az ezután keletkező (előállított, behozott) gummiabroncs készleteket hadicélokra igénybevetteknek jelentem ki. Az igénybevétel kiterjed akkor is, ha azok a járművek kerékére már fel vannak szerelve.

A gummiabroncsok alkalmazni szokott borbortások (börprotektorok) nincsenek igénybevéve, azonban ha ilyenek a gummiabroncsokkal együtt az átvételi bizottsághoz beszállítainak, szintén átvételnek és értékük a megállapítandó térítés jár.

A jelen rendelet szerint hadi célokra igénybevett készletek el nem idegeníthetők, fel nem dolgozhatók és sem a birtokos, sem más által nem használhatók.

A jelen rendelet szerint igénybevett s a rendelet életbelépésének napján meglévő készletek birtokosai (örzői) kötelesek összes készleteiket legkésőbb 1916. évi augusztus hó 10. napjáig a Gummiaátvételi Bizottság címére (Budapest, VII., Aréna-ut 50. sz.) beszoigáltatni.

A később keletkező készleteket birtokosaik kötelesek azonnal bejelenteni. Azok beszoigáltatására vonatkozólag külön intézkedés fog történni.

Az igénybevett készleteknek a 4. §-ban megállapított beszoigaltatási határidőn túl való használatát indokolt esetekben a kereskedelemügyi miniszter megengedheti.

Az erre vonatkozó beadványokat közvetlenül a kereskedelemügyi miniszterium ipari műszaki osztálya (Budapest, II., Lánchid-u. 1—3.) címére kell beküldeni.

Az átvett cikkekért térítés jár, melyek nagyságát a szakértők meghallgatása után az átvételi bizottság állapítja meg.

Aki a jelen rendelet valamely rendelkezését megszegi, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, a székesfővárosi államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Arad, 1916. július hó 27.

Green, főkapitány.

Értesítés!

Az

„Ibolya Doré“

készítmények a mai naptól kezdve a következő árakban kerülnek forgalomba:

Ibolya Doré-crém 1 tégely	K. 1-50
Ibolya Doré-szappan 1 drb	K. 1-50
Ibolya Doré-tej 1 üveg	K. 1-50
Ibolya Doré-hőlgypor 1 dob.	K. 1-50

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszébb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni, a „Melogen“. Ára 2-40 korona.

Szőrvesztő-Depilator. Elkitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrt aró, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ára utasítással 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyszerárban **ARAD, Andrassy-tér 22. sz.** Alapított 1896. évben az Aradmegyei Közfőrtés számára.

A cukornál is éde-
sebb, tisztán kezelt,
kitűnő ízű

málna-lekvár

kicsinyben és nagy-
ban igen olcsón kap-
ható

a Csokoládé királynál

Ferray utca 2. sz. 3999

A főter legforgalmasabb helyén

Andrassy-tér 8. számú

házban egy kisebb

üzlethelyiség

augusztus 15-től

kiadó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny“ kiadó-
hivatalában, József főherceg-ut 22.

A Békéscsabai Sertéshizláló Részvénytársaság

ellenőri

állásra pályázatot hirdet. A fizetési igényeket is tartalmazó kérvények

f. évi augusztus 10-ig

a Békésmegyei általános takarékpénztárhoz Békéscsabán intézendők. Féliszemű, vagy félkezű rokkant katonák és irodai munkákban jártas egyének előnyben részesülnek. Az állás azonnal elfogalandó. 4000

Egy vizsgázott

gépész

és két vizsgázott

fűtő

lehetőleg azonnali belépésre kerestetik.

Első Makói Zöldségszárító Gyar.

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

Kellomen

és tiszta erdei lenyőillat a leg-
egészségesebb a szobalevegő föl-
frissítésére és tisztítására. Egy
füveg ára 1 kor. 20 fillér Hánau
Nestor drogeria és illatszer-üzleté-
ben, Arad. 8711

Melyik aradi

vagy aradvidéki intelligens uri-
leány volna hajlandó levelezni egy
idevaló, de már kilenc hónapja
távollevő fiatalemberrel. Leveleket
„Kárpátok” jellegre a kiadóba kér.
4037

Májna-szőrp

a legfinomabb válogatott szepes-
ségi málnából. Egy füveg 1 kor.
50 fillér, 1 kilo 3 kor. 20 fillér
Hánau Nestor drogeria és illatszer-
üzletében, Arad. 3711

GYOGYASZAT.

Manikürözéshez

körömpasztták, lakkok, porok, vizek,
reszelők, oltók, csipetők, poli-
soirek, stb. nagy választékban
Hánau Nestor drogeria és illatszer-
üzletében, Arad. 8711

As angol

fájdalomcsillapító Bengue balsamot
teljesen pótolja a Hehs-Földes-
féle fájdalomcsillapító balsam, tel-
jesen azonos összetételű, mint a
Bengue liniment, ára 2 korona.
Földes gyógyszerár, Hehs gyógy-
szertár. 12

OKTATÁS.

Keresk. szakoktatás.

Könyvvitel, gép-, gyora- és he-
lyesítés, levelezés, számtan, gya-
korlati sikeresnek bizonyult tan-
módszer szerint, 4 havi tanfo-
lyamban, kerask., gyári stb. iro-
dák részére. Mérsékelt tandíj. Díj-
talan álláskövetítés. Engel keresk.
magántanfolyam, Lázár Vilmos-u.
2. Telefon 1046. 8835

ALKALMAZÁST NYER.

Egy idősebb

beteg urnához egy ápolónő teljes
ellátással felvétetik. Cim a kiadó-
hivatalban. 4062

Két gyakorlott

cséplő gépészt keresünk. Cim a
kiadóhivatalban. 4048

Keresek

azonnali belépésre jó házból való
leányt, aki fűszerüzletben már al-
kalmazva volt. Cim a kiadóban.
4050

Irodai teendőben jártas

üzletvezetőt keres a Vakokat
Gyámoltó Orsz. Egyület Aradi
Fiókjá, Arad, Andrassy-tér 8. 4057

Keresek

egy egyszerűbb német leányt egy
5 éves fiúcska mellé óv. Bolyos
Ödönne Arad, Batthyány-utca 82.
szám. 4059

Egy szépírású

intelligens leány felvétetik Doboz-
gyár, Deák Ferenc-u. 20. sz. 4029

Intelligens

kiszolgáló kisasszony, alkalmazást
nyer Kerpel könyvkereskedésében.
8977

ALKALMAZÁST KERES.

Intelligens gyermekkertésznő
középkorú, magyar, hosszú gya-
korlattal, kitűnő bizonyítványokkal,
ajánlkozok vidékre is „Gyermek-
kertésznő” jelleg alatt. 4058

Feltétlenül szorid,

intelligens, jómegjelenésű izraelita
nrileány, ki a hástartás minden
ágában jártas, társalkodónői, házi-
kisasszonyi alkalmazást keres.
„Arva” jellegre. 4046

ÜZLETEK.

Üzlethelyiség

József főherceg-ut 7. szám alatt
kiadó. 4060

LAKÁST KERESNEK.

November 1-re

a város belterületén 4 szobás mo-
dern lakást keresek. Lakáscime-
ket a kiadóba kérek. 4047

Bérbe vennék

középszerű házat, lehetőleg nem
messze a központtól. Levélben
ajánlatokat kérem „Bórház” alatt
a kiadóba vagy telefonice 194.
szám alatt felkeresni. 4016

KIADÓ LAKÁS.

November 1-re

kiadó 3 szobás tágas, modern la-
kás, erkéllyel. Lakásnyilvántartási
iroda, Deák Ferenc-utca 8. Díja-
zás csak bérbevétel esetén. 4001

Kiadó

5 szobás lakás, mellékhelyiségek-
kel és istállóval vagy anélkül.
Bővebbet óv. Mányi Mojszáné,
Magyar-utca 2-8. 4049

November 1-től

bérbe adatik, Báró Bohus-palota
második emeletén egy négyszobás
modern lakás fűtéssel, liúthaszná-
lattal. Házgondnokság. 4011

INGATLAN.

Arad határában

2-300 holdas birtokot veszek,
követitők díjazok. Az ajánlatok
dr. Sugár Jenő ügyvédhez inté-
zendők. 8652

Veszek

Aradváros közvetlen közelében, de
csak Aradváros határában 150-
200 hold földet majossal. Köve-
titők díjaztatnak. Megkereséseket
a kiadóhivatal továbbít. 8968

Kisebb bérház

Közép- és Aulich-utca sarkán sza-
badkézből eiadó. Értekezni Schwei-
del József-u. 2-3. 8966

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Eladó

fehér vesszőből font 4 drb. új kerti
szék, 1 kerti pad és 1 asztal.
Megtéríthető Oszta Gyula üzle-
tében József főherceg-ut 12. 4018

Kovácsműhely

teljes berendezés, halálozás miatt
eiadó. Értekezni Ponta Szilárd
igazgatónál, Tornyán. 8996

Befőtthöz

való pergament papírt ajánl
Färber Lajos cég 8669

National kassza,

megvételre kerestetik. Cim a kiadó-
hivatalban. 3942

Tábori dobozok,

levelező-lapok, levelek és papir-
áruk nagyban és kicsiben jutá-
nyos áron kaphatók Pichler Sán-
dor papirkereskedésében és könyv-
nyomdájában Arad, Szabadság-
tér 1. Telefon 808. 611

KÜLÖNFÉLE.

Elveszett

egy alacsony növésű, fehér szőrtű,
fején és fülén barna színű, kurtiro-
zott foxterieur, Fifi névre hall-
gat. A megtaláló jutalomban ré-
szesül a kiadóhivatalban. 4017

Ajánlunk

a drága vatta (gyapot) helyett tel-
jesen azonos kinésű igen jó fel-
szívó képességű pótszert a Cello-
cotin vattát ára 250 grammos
csomagokban 2 korona. Földes
gyógyszertár, Hehs gyógyszertár. 12

Rózsaburgonyát
jutányos áron szállítok.

GROSZ Jenő,
Szabadság-tér 12.

Korona szappanpor!

Nem kell többé szappan! — Nem kell szóda!
Nem kell lugkó, a ruhát kíméli, vegyileg
tisztít és hófehérre mos a hirneves szak-
tekintélyek által ehsmert és kipróbált

KORONA SZAPPANPOR.

Egy csomag ára 1 korona.

Kapható az aradi raktárban:

FEKETE JAKAB-nál

ARAD, Forray-utca 5. szám alatti üzletében.

Korona szappanpor!

4061